C/2024/4775

29.7.2024.

PREPORUKA EUROPSKOG ODBORA ZA SISTEMSKE RIZIKE

od 11. lipnja 2024.

o izmjeni Preporuke ESRB/2015/2 o procjeni prekograničnih učinaka mjera makrobonitetne politike i o dobrovoljnoj uzajamnosti za mjere makrobonitetne politike

(ESRB/2024/2)

(C/2024/4775)

OPĆI ODBOR EUROPSKOG ODBORA ZA SISTEMSKE RIZIKE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru ([1]), a posebno njegov Prilog IX.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1092/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o makrobonitetnom nadzoru financijskog sustava Europske unije i osnivanju Europskog odbora za sistemske rizike ([2]), a posebno njezin članak 3. i članke od 16. do 18.,

uzimajući u obzir Direktivu 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ ([3]), a posebno njezin odjeljak I. poglavlja 4. glave VII.,

uzimajući u obzir Odluku ESRB/2011/1 Europskog odbora za sistemske rizike od 20. siječnja 2011. o donošenju Poslovnika Europskog odbora za sistemske rizike ([4]), a posebno njezine članke od 18. do 20.,

budući da:

(1) Radi osiguranja učinkovitosti i dosljedne primjene nacionalnih mjera makrobonitetne politike, važno je osloniti se na dobrovoljnu uzajamnost za mjere koje ne podliježu obveznom priznavanju na temelju prava Unije. U nedostatku priznavanja, makrobonitetna mjera poduzeta u jednoj državi članici primjenjuje se samo na kreditne institucije kojima je ta država članica izdala odobrenje za rad. Time se stvaraju mogućnosti za kreditne institucije da zaobiđu mjere izravnim prekograničnim kreditiranjem ili kreditiranjem putem podružnica. Priznavanjem nacionalnih mjera makrobonitetne politike mogu se spriječiti curenja i regulatorne arbitraže, kao i narušavajući učinci na tržišno natjecanje koji bi proizišli iz primjene različitih makrobonitetnih zahtjeva u odnosu na iste izloženosti, ovisno o tome gdje kreditna institucija ima sjedište.

(2) Cilj je okvira za dobrovoljnu uzajamnost za mjere makrobonitetne politike, utvrđen Preporukom ESRB/2015/2 Europskog odbora za sistemske rizike ([5]), osigurati da se sve mjere makrobonitetne politike, koje se temelje na izloženosti i koje se primjenjuju u jednoj državi članici, uzajamno primjenjuju u drugim državama članicama.

([1]) SL L 1, 3.1.1994., str. 3.
([2]) SL L 331, 15.12.2010., str. 1.
([3]) SL L 176, 27.6.2013., str. 338.
([4]) SL C 58, 24.2.2011., str. 4.
([5]) Preporuka ESRB/2015/2 Europskog odbora za sistemske rizike od 15. prosinca 2015. o procjeni prekograničnih učinaka mjera makrobonitetne politike i o dobrovoljnoj uzajamnosti za mjere makrobonitetne politike (SL C 97, 12.3.2016., str. 9.).

(3) Središnja banka Banca d'Italia, djelujući kao imenovano tijelo za potrebe članka 133. Direktive 2013/36/EU, obavijestila je 12. ožujka 2024. Europski odbor za sistemske rizike (ESRB) o svojoj namjeri da odredi stopu sektorskog zaštitnog sloja za sistemski rizik u skladu s člankom 133. stavkom 9. te direktive, kako bi ojačala otpornost talijanskog bankarskog sektora na šokove koji nisu povezani s kreditnim ciklusom, a time i svoju sposobnost za apsorbiranje gubitaka i podupiranje kreditiranja gospodarstva. Stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik primjenjivat će se na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Italiji. Stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik od 0,5 % primjenjivat će se od 31. prosinca 2024. za sve izloženosti kreditnom riziku i izloženosti kreditnom riziku druge ugovorne strane u Italiji. Stopa će se povećati na 1 % od 30. lipnja 2025. Stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik provjeravat će se najmanje svake dvije godine.

(4) Središnja banka Banca d'Italia, djelujući kao imenovano tijelo za potrebe članka 133. Direktive 2013/36/EU, podnijela je 12. ožujka 2024. ESRB-u zahtjev za preporuku uzajamne primjene prethodno navedene mjere makrobonitetne politike, na pojedinačnoj i na konsolidiranoj osnovi, u skladu s člankom 134. stavkom 5. Direktive 2013/36/EU.

(5) Uzajamnom primjenom makrobonitetnih kapitalnih zahtjeva koje aktiviraju tijela drugih država članica na pojedinačnoj i na konsolidiranoj osnovi, neovisno o tome postoje li dotične izloženosti preko društava kćeri ili podružnica ili su rezultat izravnog prekograničnog kreditiranja, ograničavaju se curenja i regulatorne arbitraže, otklanjaju se sistemski rizici te se time promiče sveukupna učinkovitost makrobonitetne politike, osiguravanjem da se povećani rizici rješavaju ne samo u državi članici koja je uvela zaštitni sloj za sistemski rizik, nego i u drugim državama članicama u kojima su bankarske grupe izložene tim povećanim rizicima. Priznavanje bi stoga trebalo biti usmjereno i na osiguravanje dovoljne otpornosti bankarskih grupa koje su izložene tim sistemskim rizicima. Stoga bi se makrobonitetni kapitalni zahtjevi koji proizlaze iz odluke o priznavanju makrobonitetnih mjera drugih država članica općenito trebali primjenjivati i na pojedinačnoj i na konsolidiranoj osnovi.

(6) Za priznavanje talijanske stope zaštitnog sloja za sistemski rizik, koju je zatražila središnja banka Banca d'Italia, relevantna nadležna i/ili imenovana tijela druge države članice mogu odrediti stopu zaštitnog sloja za sistemski rizik u skladu s člancima 134. i 133. Direktive 2013/36/EU.

(7) U skladu s člankom 134. stavkom 1. Direktive 2013/36/EU, priznavanje prijavljene talijanske stope zaštitnog sloja za sistemski rizik od strane drugih država članica primjenjivalo bi se na izloženosti koje se nalaze u Italiji prema institucijama s odobrenjem za rad u državama članicama koje uzajamno primjenjuju mjere.

(8) U skladu s člankom 133. stavkom 4. Direktive 2013/36/EU, stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik može se primijeniti na pojedinačnoj, potkonsolidiranoj ili konsolidiranoj osnovi. Stoga priznavanje stope zaštitnog sloja za sistemski rizik, koju je odredila druga država članica, podrazumijeva mogućnost primjene stope zaštitnog sloja za sistemski rizik na sve izloženosti na konsolidiranoj osnovi (uključujući izloženosti koje postoje preko društava kćeri koja se nalaze u drugoj državi članici).

(9) Odstupanje od općeg pristupa primjene priznate talijanske mjere makrobonitetne politike na pojedinačnoj i konsolidiranoj osnovi može biti opravdano u određenim slučajevima, na primjer kada tijela koja uzajamno primjenjuju mjere smatraju da su ti sistemski rizici već primjereno i odgovarajuće ublaženi postojećim makrobonitetnim ili mikrobonitetnim zahtjevima koji se primjenjuju u državi članici u kojoj je bankovna grupa konsolidirana.

(10) U preporuci ESRB/2015/2, kako je izmijenjena Preporukom ESRB/2017/4 ([6]), preporučuje se da odgovarajuće tijelo koje aktivira mjeru makrobonitetne politike, prilikom podnošenja zahtjeva ESRB-u za uzajamnu primjenu mjera, predloži prag značajnosti ispod kojeg se izloženost pojedinačnog pružatelja financijskih usluga prema utvrđenom makrobonitetnom riziku, u državi u kojoj tijelo za primjenu mjera provodi mjere makrobonitetne politike, može smatrati da nije značajna. ESRB može preporučiti drugi prag ako to smatra potrebnim.

([6]) Preporuka ESRB/2017/4 Europskog odbora za sistemske rizike od 20. listopada 2017. o izmjeni Preporuke ESRB/2015/2 o procjeni prekograničnih učinaka mjera makrobonitetne politike i o dobrovoljnoj uzajamnosti za mjere makrobonitetne politike (SL C 431, 15.12.2017., str. 1).

(11) Postupajući po zahtjevu Italije za uzajamnu primjenu mjere od strane ostalih država članica, a radi sprečavanja ostvarenja negativnih prekograničnih učinaka u obliku curenja i regulatorne arbitraže koji mogu nastati zbog provedbe mjera makrobonitetne politike koje će se primjenjivati u Italiji, Opći odbor ESRB-a odlučio je uključiti i ovu mjeru na popis mjera makrobonitetne politike za koju preporučuje uzajamnu primjenu na temelju Preporuke ESRB/2015/2. Opći odbor ESRB-a također je odlučio preporučiti prag značajnosti specifičan za određenu instituciju od 25 milijardi EUR. Odgovarajuća tijela koja uzajamno primjenjuju mjeru mogu izuzeti institucije od zahtjeva za zaštitni sloj za sistemski rizik, sve dok njihove relevantne izloženosti ne premašuju 25 milijardi EUR. Budući da bi se mjera koja se donosi kao priznavanje prijavljene talijanske stope zaštitnog sloja za sistemski rizik trebala primjenjivati i na konsolidiranoj osnovi, zbroj izloženosti koje postoje preko podružnica, izravnog prekograničnog kreditiranja i društava kćeri trebalo bi procijeniti u odnosu na prag značajnosti.

(12) Preporuku ESRB/2015/2 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIO JE OVU PREPORUKU:

Izmjene

Preporuka ESRB/2015/2 mijenja se kako slijedi:

1. u odjeljku 1., potpreporuka C(1) mijenja se dodavanjem sljedeće mjere:

   „Italija:

   — stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik od 0,5 % za sve izloženosti kreditnom riziku i izloženosti kreditnom riziku druge ugovorne strane u Italiji, primjenjiva od 31. prosinca 2024. do 29. lipnja 2025.; povećanje stope zaštitnog sloja za sistemski rizik na 1 % za sve izloženosti kreditnom riziku i izloženosti kreditnom riziku druge ugovorne strane u Italiji, primjenjiva od 30. lipnja 2025.”

2. Prilog se mijenja u skladu s Prilogom ovoj Preporuci.

Sastavljeno u Frankfurtu na Majni 11. lipnja 2024.

Voditelj Tajništva ESRB-a,
u ime Općeg odbora ESRB-a,
Francesco MAZZAFERRO

PRILOG

Prilog Preporuci ESRB/2015/2 mijenja se dodavanjem sljedeće mjere:

„**Italija:**

stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik od 0,5 % za sve izloženosti kreditnom riziku i izloženosti kreditnom riziku druge ugovorne strane u Italiji, primjenjiva od 31. prosinca 2024. do 29. lipnja 2025.; povećanje stope zaštitnog sloja za sistemski rizik na 1 % za sve izloženosti kreditnom riziku i izloženosti kreditnom riziku druge ugovorne strane u Italiji, primjenjiva od 30. lipnja 2025.

I. Opis mjere

1. Talijanska mjera, koja se primjenjuje u skladu s člankom 133. Direktive 2013/36/EU, sastoji se od primjene zaštitnog sloja za sistemski rizik na izloženosti kreditnom riziku i izloženosti kreditnom riziku druge ugovorne strane u Italiji svih kreditnih institucija koje imaju odobrenje za rad u Italiji, na pojedinačnoj i konsolidiranoj osnovi.

2. Stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik od 0,5 % primjenjivat će se od 31. prosinca 2024., dok će se od 30. lipnja 2025. povećati na 1 %.

II. Uzajamna primjena mjere

3. Odgovarajućim tijelima koja uzajamno primjenjuju mjere preporučuje se da uzajamno primjenjuju talijansku mjeru tako da je primijene na izloženosti kreditnom riziku banaka i izloženosti kreditnom riziku druge ugovorne strane koje se nalaze u Italiji. Mjera se može uzajamno primijeniti korištenjem sljedećeg opsega u COREP izvješćivanju: Geografska raščlamba izloženosti prema boravištu dužnika, zbroj izloženosti prema talijanskim rezidentima u retku 170., stupcu 90. tablice C 09.01 u COREP-u i retku 150., stupcu 125. tablice C 09.02 u COREP-u.

4. Nakon zahtjeva središnje banke Banca d'Italia, preporučuje se da odgovarajuća tijela uzajamno primjenjuju talijansku mjeru primjenjujući je na pojedinačnoj i konsolidiranoj osnovi.

5. Ako ista mjera makrobonitetne politike nije raspoloživa u njihovoj državi, odgovarajućim tijelima preporučuje se da, nakon savjetovanja s ESRB-om, primijene mjeru makrobonitetne politike raspoloživu u njihovoj državi koja ima učinak koji je istovjetan gore navedenoj mjeri preporučenoj za uzajamnu primjenu. To može uključivati donošenje nadzornih mjera i nadzornih ovlasti utvrđenih u glavi VII. poglavlju 2. odjeljku IV. Direktive 2013/36/EU.

6. Preporučuje se da odgovarajuća tijela osiguraju sljedeće:

(a) da se uzajamna mjera sa stopom od 0,5 % primjenjuje i poštuje od 31. prosinca 2024. do 29. lipnja 2025.;

(b) da se uzajamna mjera sa stopom od 1 % primjenjuje i poštuje od 30. lipnja 2025.

III. Prag značajnosti

7. Ova se mjera dopunjuje pragom značajnosti za određenu instituciju na temelju izloženosti koje se nalaze u Italiji. Odgovarajuća tijela koja uzajamno primjenjuju mjeru mogu izuzeti kreditne institucije od zahtjeva za zaštitni sloj za sistemski rizik sve dok njihove relevantne izloženosti ne prelaze prag značajnosti od 25 milijardi EUR, što odgovara približno 1 % svih izloženosti kreditnom riziku i izloženosti kreditnom riziku druge ugovorne strane u Italiji. Kako bi se utvrdile relevantne izloženosti, koje bi trebalo uključiti u izračun izloženosti koje se procjenjuju u odnosu na prag značajnosti, odgovarajuća tijela trebala bi uzeti u obzir barem izloženosti u sljedećem opsegu izvješćivanja COREP-a: Geografska raščlamba izloženosti prema boravištu dužnika, zbroj izloženosti prema talijanskim rezidentima u retku 170., stupcu 10. tablice C 09.01 u COREP-u i retku 150., stupcu 10. tablice C 09.02 u COREP-u.

8. Sve izloženosti koje postoje preko podružnica i izravnog prekograničnog kreditiranja te preko društava kćeri trebalo bi uključiti u izračun izloženosti koje se procjenjuju u odnosu na prag značajnosti.

9. U skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, prag značajnosti od 25 milijardi EUR najviša je preporučena razina praga. Odgovarajuća tijela mogu stoga, umjesto primjene preporučenog praga, odrediti niži prag za svoju državu, prema potrebi, ili uzajamno primijeniti mjeru bez praga značajnosti. Pri određivanju praga značajnosti, odgovarajuća tijela trebala bi razmotriti izloženost svakog pojedinačnog pružatelja financijskih usluga prema utvrđenom makrobonitetnom riziku u Italiji i procijeniti može li se ona smatrati neznačajnom.

10. Ako nema kreditnih institucija koje imaju odobrenje za rad u državi članici, a koje imaju značajne izloženosti u Italiji, odgovarajuća tijela predmetnih država članica mogu, u skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, odlučiti da neće uzajamno primjenjivati talijansku mjeru. U ovom slučaju, odgovarajuća tijela trebala bi pratiti značajnost izloženosti te im se preporučuje da uzajamno primjenjuju talijansku mjeru kada kreditna institucija prijeđe preporučeni prag značajnosti.”